

mocht dat nodig zijn, te beschermen en nu werd ook een aanvullende maatregel getroffen: diegenen die als stakers niet werkten en dus werklozen waren geworden, zouden van overbruggingssteun worden uitgesloten.

Op deze tweede grote havenstaking reageerde de publieke opinie even negatief als op de eerste – en de Eenheidsvakbond gaf toe. Wel ging het kabinet er akkoord mee dat de bond door de Scheepvaartvereniging Zuid als onderhandelingspartner werd aanvaard maar de bond had in zoverre het hoofd moeten buigen dat hij de bevoegdheid van de overheid erkend had om bindende regels voor te schrijven. Dat betekende dat hij het stakingsrecht had prijsgegeven.

Er volgden onderhandelingen over de arbeidsvoorwaarden. De bond en de samenwerkende drie andere bonden (die van het NVV, het RKWV en het CNV, die overigens onder de havenarbeiders slechts een geringe aanhang hadden) werden het niet eens met de Scheepvaartvereniging Zuid – het was toen de rijksbemiddelaar die midden oktober de nieuwe arbeidsvoorwaarden vaststelde en daarin was met de meeste eisen van de Eenheidsvakbond geen rekening gehouden.

Zo hadden de Rotterdamse havenarbeiders maar weinig succes geboekt.

Drie factoren zijn daarbij, menen wij, van belang geweest: de vasthoudendheid van het kabinet, vooral van Drees, de negatieve reactie van de publieke opinie en, als gevolg daarvan, de terughoudendheid van de CPN en van de leiding van de Eenheidsvakcentrale. Binnen die EVC waren stemmen opgegaan om het niet alleen in de haven van Amsterdam maar op tal van andere punten tot solidariteitsstakingen te laten komen, maar de besturen zowel van de EVC als van de CPN hadden zich daar fel tegen verzet – Paul de Groot had de leiding van de Rotterdamse Eenheidsvakbond voor havenarbeiders bij zich geroepen en haar gezegd dat haar agitatie de CPN volgens zijn schatting al tien zetels had gekost.

Eén ding hadden de Eenheidsvakbonden voor havenarbeiders in Rotterdam en Amsterdam wèl bereikt: in tegenstelling tot alle bonden van het NVV, de RKWV en het CNV hadden zij zich weerbaar opgesteld. Dat kwam de EVC in hoge mate ten goede: zij had eind '45 naar schatting ca. honderdzeventigduizend leden, niet veel minder dan het NVV toen telde.

★

De wijze waarop in den lande op de Rotterdamse havenstakingen was